

УДК 81'255:61=030.112.2=161.2

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-17-8>

Олена ПИЛИПЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземної філології і перекладу, Національний університет біоресурсів і природокористування України, вул. Героїв оборони, 15, м. Київ, Україна, 03041

ORCID: 0000-0002-6249-9121

Олена ВЕСЕЛОВА

студентка магістратури,

Національний університет біоресурсів і природокористування України, вул. Героїв оборони, 15, м. Київ, Україна, 03041

Бібліографічний опис статті: Пилипенко, О., Веселова, О. (2022). Анатомічна номенклатура: становлення, способи словотвору і особливості перекладу. *Актуальні питання іноземної філології*, 17, 54–60, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-17-8>

**АНАТОМІЧНА НОМЕНКЛАТУРА:
СТАНОВЛЕННЯ, СПОСОБИ СЛОВОТВОРУ І ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ**

Анатомічна термінологія німецької мови – поняття багатовимірне, вона налічує близько 8000 міжнародно визначених назв анатомічних термінів. Із загального обсягу розглянутого матеріалу було відібрано понад 600 слів-термінів і словосполучень, що за семантичними критеріями відповідають галузі анатомії. Методом суцільної вибірки були проаналізовані німецькомовні анатомічні словники журналу серії *Prometheus* видавництва Georg Thieme Verlag (Stuttgart · New York), багатомовні словники, що містять термінологію латинською, українською та німецькою, лексикографічні джерела анатомічного спрямування та Інтернет ресурси (онлайн-словники), з яких було виокремлено терміни-слова та термінологічні словосполучення німецькомовної анатомічної терміносистеми. У статті було розглянуто структуру та особливості німецької анатомічної фахової мови, схарактеризовано її словотворчі формати. Проаналізовано морфологічні, морфолого-синтаксичні та семантичні способи словотвору анатомічно-гістологічної номенклатури. Виявлено найбільш продуктивні способи словотвору в галузі анатомії, до яких належать морфологічні методи, запозичення, словоскладання, калькування та аббревіація. Уточнено моделі німецьких багатокомпонентних анатомічних термінів. Детальне вивчення фахової анатомічної лексики дозволило авторам зробити висновок, що основними словотворчими прийомами розглянутої терміносистеми є запозичення і словоскладання. Так як анатомічні тексти характеризуються істотною наповненістю термінами, точний та еквівалентний переклад термінів є одним з найважливіших перекладацьких завдань, увага до деталей та вдумливий переклад анатомічних текстів можуть суттєво впливати на перебіг терапевтичних заходів, від яких почасти залежить здоров'я людини. Практична значущість роботи визначається її важливістю для поглиблення знань щодо виявлення джерел поповнення анатомічної терміносистеми німецької мови новими термінами, а також подальшої її систематизації та уніфікації.

Ключові слова: термін, анатомічна термінологія, лексика, лексико-семантична підсистема, термінологічна лексика.

Олена PYLYPENKO

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation, The National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, 15 Heroes of Defense str., Kyiv, Ukraine, 03041

ORCID: 0000-0002-6249-9121

Олена VESELOVA

Master's student, National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine, 15 Heroes of Defense str., Kyiv, Ukraine, 03041

To cite this article: Pylypenko, O., Veselova, O. Anatomichna nomenklatura: stanovlennia, sposoby slovotvoru i osoblyvosti perekladu [Anatomical terms: formation, methods of word formation and peculiarities of translation]. *Current Issues of Foreign Philology*, 17, 54–60, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-17-8>

ANATOMICAL TERMS: FORMATION, METHODS OF WORD FORMATION AND PECULIARITIES OF TRANSLATION

Anatomical terminology of the German language is a multidimensional concept, it includes about 8,000 internationally defined names of anatomical terms. More than 600 words-terms and word combinations were selected, which according to semantic criteria correspond to the field of anatomy. German-language anatomical dictionaries, journals of the Prometheus series published by Georg Thieme Verlag (Stuttgart · New York), multilingual dictionaries containing terminology in Latin, Ukrainian and German, Internet resources (online dictionaries) were analyzed, from which terms-words and terminological combinations of German language were selected anatomical terminology. The article considered the structure and features of the German anatomical professional language, characterized its word-formation formats. Morphological, morphological-syntactic and semantic methods of formation of anatomical-histological nomenclature are analyzed. The most productive methods of word formation in the field of anatomy have been identified, which include morphological methods, borrowing, word formation, tracing, and abbreviation. Models of German multicomponent anatomical terms have been clarified. A detailed study of the specialized anatomical vocabulary allowed the authors to conclude that the main word-forming techniques of the terminological system under consideration are borrowing and word formation. Since anatomical texts have a large number of terms, accurate and equivalent translation of terms is one of the most important translation tasks, attention to detail and thoughtful translation of anatomical texts can significantly affect therapeutic procedures, on which human health partly depends. The practical significance of the work is determined by its importance for deepening knowledge regarding the addition of new terms to the anatomical terminology of the German language, as well as its further systematization and unification.

Key words: term, anatomical terminology, vocabulary, lexical-semantic subsystem, terminological vocabulary.

Актуальність проблеми. Термінологія анатомічної номенклатури має провідне значення для правильного тлумачення певного органу. Питання анатомічної термінології як складової лексики досить широке, вона належить до найбільш трансформаційних частин словникового складу мови, що зумовлюється, перш за все, стрімким розвитком даної галузі та її міжнародною науковою інтеграцією. У сучасній лінгвістиці виникає необхідність дослідження перекладацьких трансформацій, які застосовуються при передачі анатомічних термінів з німецької мови на українську.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед досліджень, присвячених питанням анатомічної термінології, чільне місце належить визначенню способів та засобів термінотворення (В. Греб [5], Г. Шанаурова [11], I. Nortmeier), встановленню специфіки функціонування іншомовних анатомічних термінів (L. Becher, I. Wiese), висвітленню проблем їхньої етимології (I. Гнатишина [4]). Науковими розвідками з питань даної термінології займалися вітчизняні науковці С. Амеліна [1], Г. Арнаудов [2], А. Белогуб [3], Т. Кияк [6], О. Пилипенко [7], І. Троцюк [8], Д. Остич [9].

Потрібно зауважити, що анатомічні терміни походять переважно з латинської мови, тоді як назви хвороб у клінічній практиці мають грецьке походження, наприклад: *Digitus quintus* (п'ятий палець), від латинського “*digitus*” (палець); *Polydaktylie* (полідактилія) від грецького “*daktylos*” (палець). Існують анатомічні

терміни, що були запозичені з міфології, але вони настільки адаптувались до нового лінгвістичного оточення, що набули спеціалізованих значень. Анатомічні терміни у медицині зазвичай супроводжуються синонімами на латинській мові: *viszerales Blatt der Serosa* (*Peritoneum viscerale*), *parietales Blatt der Serosa* (*Peritoneum parietale*), *zuführende Arterien* (A. *mesenterica superior*), *abführende Venen* (V. *mesenterica superior*), *Wurzel des Mesos* (*Radix mesenterii*).

Об'єкт дослідження – термінологічна лексика німецької мови, яка вимагає всебічного лінгвістичного аналізу.

Предмет дослідження – німецька анатомічна терміносистема, яка складає вагому ланку загальної терміносистеми німецької мови.

Метою дослідження є аналіз функціонування даної термінології, особливостей її будови і перекладу. Це особливо важливо з огляду практичного перекладу даної фахової лексики в німецько-українському лінгвістичному просторі.

Термінологія анатомії має свої специфічні особливості, а саме: в основі багатьох німецьких анатомічних термінів лежать латинські та грецькі корені, що робить їх інтернаціональними; дані терміни характеризуються такими особливостями як: наявність дефініції, максимальна абстрактність, відсутність експресії та емоційного забарвлення, стилістична нейтральність, співвіднесеність зі спеціальними поняттями та суворі логічність; для поповнення термінології часто використовуються

терміни-епоніми. Анатомічна номенклатура являє собою складну систему, де функціонують термінологічні одиниці, запозичені з інших галузей людського знання – медицини, анатомії, біології, хімії, лікувальної справи, хірургії, гігієни, охорони здоров'я, педіатрії, онкології і використовуються також номінативні одиниці, що презентують фундаментальні поняття.

Серед анатомів існувала розбіжність і плутанина щодо вживання фахової термінології. Одні й ті самі структури описувалися різними назвами, залежно від шкіл анатомії та національних, культурних традицій. Народні переклади латинської та грецької мов, а також різні терміни-епоніми були перешкодою для ефективною міжнародною комунікації. У 1895 р. була створена *Nomina Anatomica* (NA), яка стала міжнародним стандартом анатомічної термінології людини. Наприкінці XIX ст. у *Nomina Anatomica* використовувалося близько 30 тисяч термінологічних одиниць.

У 1887 р. почалася робота над новою міжнародною системою анатомічної термінології, яка була схвалена в 1895 р. Дев'ятим конгресом анатомів у Базелі, Швейцарія. Система стала відома як *Basle Nomina Anatomica*, яка скоротила кількість анатомічних термінологічних одиниць з 50 000 до 5 000. *Basle Nomina Anatomica* переглядалася у 1933–1935 рр., у результаті чого була прийнята анатомами з багатьох країн, включаючи Іспанію та Сполучені Штати. Британські анатоми відокремилися від *Basle Nomina Anatomica* у 1933 р.

У 1935 р. вийшла нова редакція *Jena Nomina Anatomica*, яка запровадила проноградну (горизонтальну) вісь для використання загальної анатомії людей та інших хребетних. До 1955 р. стандартною міжнародною термінологією залишалися *Basle Nomina Anatomica* та її версії Бірмінгемський перегляд та *Jena Nomina Anatomica*.

У 1955 р. П'ятий конгрес анатомів заснував для роботи над стандартизованою анатомічною термінологією Міжнародний комітет анатомічної номенклатури (IANC). Редакція IANC BNA була схвалена у 1955 р. на 6-му конгресі анатомів, який зібрався в Парижі. Спочатку видання мало назву *Parisiensia Nomina Anatomica* (PNA), але пізніше було перейменовано у *Nomina Anatomica* (NA). У ньому містилося 5640 термінологічних записів, з яких

4286 були незмінними порівняно з BNA. Було надано перевагу ортоградній (вертикальній) орієнтації *Basle Nomina Anatomica* перед проноградною (горизонтальною) орієнтацією *Jena Nomina Anatomica*, що призвело до розколу між комітетом і анатомами та подальшої публікації *Nomina Anatomica Veterinaria* в 1968 р. У різних редакціях *Nomina Anatomica* була схвалена у Нью-Йорку в 1960 р., Вісбадені в 1965 р., Ленінграді в 1970 р., Токіо в 1975 р., Мехіко в 1980 р., Лондоні в 1985 р. 4-е видання термінів анатомічної номенклатури було презентовано як *Nomina Histologica* та *Nomina Embryologica*. 6-е та останнє видання *Nomina Anatomica* від 1989 р. містило близько 6400 термінів, після чого у 1998 р. було перейменовано у *Terminologia Anatomica* та було схвалено у Ріо-де-Жанейро з понад 9200 термінів.

Наразі міжнародним органом, який представляє анатомічні товариства з усього світу, є Міжнародна федерація асоціацій анатомів (*The International Federation of Associations of Anatomists – IFAA*). Перший федеративний міжнародний анатомічний конгрес зібрався в Женеві в 1903 р.

Анатомічні терміни є складовою частиною медичної термінології, яка поділяється на 3 групи термінів: I група – анатомічні терміни – назви частин тіла та їх складових органів: *der Fuß* – стопа, *die Vene* – вена, *die Lunge* – легені, *die Schulter* – плече, *der Kopf* – голова, *der Hohlraum* – порожнина, *die Gelenke* – суглоби, *die Muskeln* – м'язи, *die Nerven* – нерви, *die Arterien* – артерії; II група – клінічні терміни – слова чи словосполучення, що вказують на назви захворювання та методи обстеження, діагностику, лікування: *die Arteriosklerose* – артеріосклероз, *die Hämolyse* – гемоліз; III група – фармацевтичні терміни – назви хімічних речовин, лікарських препаратів, їх функції та дія на людський організм: *der Aspirin* – аспірин, *der Analgin* – анальгін тощо.

Анатомічна термінологія служить для точного опису розташування частин тіла, органів та інших анатомічних утворень в просторі і по відношенню один до одного. В анатомії людини та інших тварин з білатеральним типом симетрії тіла використовується ряд термінів. Причому, анатомічні терміни мають ряд певних мовних особливостей.

Залежно від позначуваного анатомічну термінологію умовно можна поділити на: 1) терміни на позначення ділянок тіла людини: *der Kopf* – голова, *der Hals* – шия, *der Oberkörper* – тулуб; 2) терміни на позначення органів та їх частин: *der Magen* – шлунок, *das Herz* – серце, *die Lunge* – легені; 3) терміни, що описують положення щодо центру мас і поздовжньої осі тіла або виросту тіла: *abaxial* – абаксальний, *adaxial* – адаксальний, *apikal* – апікальний, *basal* – базальний; 4) терміни, що описують положення щодо основних частин тіла: *ventral* – вентральний, *dorsal* – дорсальний; 5) терміни на позначення площин: *vertikal* – вертикальна, *horizontal* – горизонтальна; 6) терміни на позначення руху: *beugen* – згинатися, *strecken* – розгинатися.

Анатомічна лексика німецької мови передбачає такі лексичні групи:

1) **загальноживана лексика**: *die Variabilität*, *die Norm*, *die Gestalt*, *die Struktur*, *die Bauprinzipien*, *der Flügel*, *die Öffnung*, *die Fläche*, *das Gebiet*, *die Kapsel*;

2) **загальнонаукова лексика**, термінологія суміжних фахових дисциплін, а саме: фізики (*Spannung*, *Druck*, *Überdruck*, *Unterdruck*, *Elastizität*, *Rheologie*, *Viskosität*, *Schwingung*, *Frequenz*, *Amplitude*, *Welle*, *Energie*), хімії (*Analyse*, *Synthese*, *Reaktion*, *Verbindung*, *Katalysator*, *Stoff*, *Säure*, *Base*, *Salz*), біохімії і ботаніки (*Zellwand*, *Cellulose*, *Plastiden*, *Proplastiden*, *Chloroplasten*, *Chlorophyll*, *Photosynthese*, *Autotrophie*, *Heterotrophie*, *Thallophyten*, *Kormophyten*, *Speicherorganellen*, *Oleosomen*, *Amyloplasten*, *Alkaloide*), генетики (*Gen*, *Genotyp*, *Genom*, *Gentechnologie*), клітинної біології (*Zytobiologie*, *Zellmorphologie*, *Zelle*, *Stammzelle*, *Zellorganelle*), гістології (*Gewebe*, *Keimblatt*, *Entoderm*, *Mesoderm*, *Ektoderm*);

3) **спеціальна наукова лексика**: *der Tränen-Nasenkanal* – слізно-носовий канал, *die Bindegewebskapsel* сполучнотканинна капсула.

Основним способом утворення складних анатомічних термінологічних одиниць є **словоскладання**, що передбачає поєднання двох компонентів, а саме:

1) **іменник + іменник**: *die Hornhaut* – рогівка, *das Zahnfleisch* – ясна, *die Ohrmuschel* – вушна раковина, *der Magenmund* – шлунковий отвір, *die Augenhöhle*, *die Kniescheibe* – колінна чашечка, *der Schleimbeutel* – синовіальна сумка,

die Blutader – кровonosна вена, *das Wadenbein* – малогомілкова кістка, *die Handwurzel* – зап'ястя, *Mastdarm* – пряма кишка;

2) **прикметник + іменник**: *der Blinddarm* – сліпа кишка, *die Großhirnrinde* – кора головного мозку, *die Einzelsegmente* – окремі сегменти, *Frontalschnitte* – фронтальні вирізи.

3) **прийменник + іменник**: *der Hinterkopf*, *der Unterschenkel*, *Oberkiefer*, *der Oberbauch*, *Unterkiefer*, *die Zwischensehnen*, *die Nebenniere*, *die Unterfläche*, *Oberbauchsituation*, *Unterbauchsituation*, *die Nebenschilddrüse*.

Трапляються й трикомпонентні утворення, а саме:

1) **іменник + іменник + іменник**: *die Hauptschlagader* – аорта, *die Bindegewebskapsel* – сполучнотканинна оболонка, *die Hüftgelenkpfanne* – кульшова западина, *die Lederhautschicht* – вертлюжна западина, *die Bauchspeicheldrüse* – підшлункова залоза, *die Handwurzelknochen* – кістки зап'ястя, *der Darmbeinkamm* – гребінь клубової кістки;

2) **іменник + прийменник + іменник**: *die Herzaußenhaut* – зовнішня оболонка серця, *der Knochenumbau* – ремоделювання кістки.

Для правильного перекладу анатомічного терміну важливо знати його словотвірну і морфологічну структуру. Нижче подається основна класифікація анатомічних термінів за будовою:

1. **Прості терміни (однослівні)**, які складаються з одного слова: *der Körper* – тіло, *das Gesicht (das Antlitz)* – обличчя, *die Stirn* – лоб, *die Schläfe* – чоло, *das Auge* – око, *die Wange* – щока, *die Backe*, *die Nase* – ніс, *der Mund* – рот, *das Kinn* – підборіддя, *die Kehle (die Gurgel)* – горло, *der Rumpf* – тулуб, *der Rücken* – спина, *die Schulter* – плече, *die Lende* – попереk, *das Kreuz*, *die Achsel*, *die Brust* – груди, *die Taille* – талія, *die Flanke* – бік, *die Hüfte* – стегно, *der Nabel* – пупок, *der Bauch* – живіт, *der Arm* – рука, *die Faust* – кулак, *der Daumen* – великий палець, *das Bein* – нога, *der Wirbel* – хребці, *der Knochen* – кістки, *die Muskeln* – м'язи, *das Knie* – коліно.

2. **Складні терміни (двослівні)**, які складаються з двох слів і пишуться разом або через дефіс: *der Stirnhöcker* – лобовий горб, *das Jochbein* – вилиця, *das Wangenbein* – лобовий кут рота, *der Mundwinkel* – підборіддя (ямочка), *das Kinngübchen (Grübchen)* – підборіддя (ямочка), *der Brustkorb* – грудна клітка, *das Nierenkörperchen* – ниркові тільця, *der*

Brustwirbel грудний хребець, das Schulterblatt – лопатка. Зазвичай частиною складного терміну є назви анатомічних органів (die Gelenkpfanne, der Gelenkknorpel, Gelenkspalt, der Gelenkkopf, der Gelenkhöhle). Проте досить часто частиною анатомічного складного терміну виступають загальноживані слова, такі як: der Apparat (der Bewegungsapparat, der Genitalapparat), das System (das Atmungssystem, das Verdauungssystem, das Harnsystem), die Fläche (die Vorderfläche, die Rückfläche, die Handfläche, die Körperoberfläche), die Drüse (die Hirnanhangsdrüse, die Schilddrüse, Nebenschilddrüse), die Höhle (die Brusthöhle, die Bauchhöhle, die Beckenhöhle), der Raum (der Brustraum, der Bauchraum (Cavitas abdominalis), der Beckenraum (Cavitas pelvis), der Nasen-Rachen-Raum), die Ebene (die Frontalebene, die Transversalebene, die Sagittalebene, die Medianebene, die Mediosagittalebene), der Wuchs (der Zwergwuchs (Nanosomie), der Minderwuchs (Mikrosomie), der Hochwuchs (Makrosomie), der Riesenwuchs (Hypersomie, Gigantismus), die Seite (die Großzehenseite, die Kleinzehenseite).

3. **Багатокомпонентні терміни**, які мають у своєму складі три та більше слів: das Hinterhauptsbein – потилична кістка, der Zwischenscheitelbeinder – міжтім'яна кістка, die Harnleitennündung – отвір сечоводу, die Zwischenknochenmuskeln – міжкісткові м'язи, die Schildzungenbeinmuskeln – щитоподібні під'язикові м'язи, der Brustbeinwinkel – кут груднини, der Schienbeinknöchel – щиколотка великогомілкової кістки, der Wadenbeinknöchel – щиколотка малогомілкової кістки.

4. **Терміни-словосполучення**, які складаються із декількох компонентів: vorderes Keilbein – клиновидна кістка, Zentrales Nervensystem – центральна нервова система. Особливе місце посідають складні найменування, які презентують граматичну єдність і мають єдине значення: saurer Magensaft – шлунковий сік.

5. **Абревіатури**. У системі номінативних засобів анатомічної термінології є багато абревіатур: а саме є літерні, складові, змішані, усічені слова, запозичення, представлені греко-латинськими елементами та словами англійського походження, еліпси, які активно функціонують у європейському лінгвокультурному середовищі: ICR (Intercostalraum) – міжребер'я;

ASP: Arteria spinalis posterior – задня спинномозкова артерія; ASA: Arteria spinalis anterior – передня спинномозкова артерія; HWS, Halswirbelsäule – шийний відділ хребта; BWS, Brustwirbelsäule – грудний відділ хребта; LWS, Lendenwirbelsäule – поперековий відділ хребта; S1 – крижовий хребець; POL, periodontales Ligamen – періодонтальна зв'язка; ІМ-НН, Innenmeniskus-Hinterhorn – задній ріг внутрішнього меніска; АМ-НН, Aussenmeniskus-Hinterhorn – задній ріг зовнішнього меніска; RM, rechte Mamma –права молочна залоза; АС-Геленк – ключично-акроміальний суглоб; X-Bein – криві ноги (з повернутими всередину колінами); ZNS Zentralnervensystem – центральна нервова система; Zwischenwirbelraum X-Hüfte – міжхребцевий простір; WTG Weichteilgewebe – м'які тканини) [11].

Фахівці-анатоми послуговуються термінами епонімами, що пов'язуються з назвами органів: Ductus arteriosus Botalli – відкрита артеріальна протока, або Боталова протока; Vena cerebri magna Galeni – велика мозкова вена, або вена Галена; Zwischenkammerloch des Monro – міжшлуночковий отвір Монро; Aschoff-Tawara-Knoten, Nodus atrioventricularis, атріовентрикулярний вузол Ашоффа-Тавара – передсердно-шлуночковий вузол (названо на честь Людвіга Ашоффа та японського патолога Сунао Тавара); Lieberkün-Drüsen (Ліберкюнові залози) – мікроскопічні трубчасті залози, що розміщені у товщі слизової оболонки (названо на честь німецького анатома Йогана Ліберкюна, який описав їх у 1745 р.); Meckels Divertikel (дивертикул Меккеля) – найпоширеніша вроджена патологія (відкрито німецьким хірургом Фабрицієм Гільданом у XVI ст. і названо на честь Й. Ф. Меккеля, що пояснив його ембріологічне походження в 1809 р.); Peyser-Plaques (пейсерові пляшки) – невеликі лімфатичні вузлики, поодинокі розсіяні в стінці та по всій довжині тонкої кишки, крім дванадцятипалої, в яких проходять антиген-залежну спеціалізацію В-лімфоцити (названо на честь швейцарського анатома Йоганна Пеєра, який детально описав їх у 1673 р.); Kerckrings Falten (Керкінгові складки) – складки слизової оболонки тонкої кишки (названо на честь Керкрінг Теодора, голландського лікаря і анатома); Papilla Vateri oder Vatersche Papille (Фатерів сосочок) – великий сосочок дванадцятипалої кишки (названо

на честь німецького анатома Абрахама Фатера (Abraham Vater).

6. **Похідні терміни**, утворені способом афіксації. Найпоширенішими суфіксами у даній терміносистемі є суфікси: -tion, -ion, -ung: Verkalkung, Versteinerung, Karnifizierung, Zähnung, Pigmentierung, Mumifizierung, Sensibilisierung, -in: Kreatinin, Sturmatrophie, -ei: Freimaurei, Zellkoma, Pneumoperitoneum, -tion: Obduktion, Strangulation, Resorption, Superinfektion, Reinfektion, Suffusion [12].

Способи словотворення слів у анатомічній номенклатурі є різними, а саме: за допомогою префікса та основи слова: Venöser Abfluss, rechter Vorhof;

за допомогою декількох основ і префіксів: Post-chole-cyst-ek-tomie-syn-drom;

за допомогою основи слова і суфіксів: **-throse**: Synarthrose, Hemiarthrose, Diarthrose; **-oin**:

Flexion, Extension, Anteversion, Retroversion, Elevation, Innenrotation, Außenrotation, Opposition, Pronation, Supination, Inversion, Eversion; **-sium**: Perimysium, Epimysium; **-tis**: Subcutis, Cutis; **-us**: Marksinus, Intermediärsinus, Marginalsinus; **-ex**: Cortex, Paracortex [13].

Висновки. Основними способами перекладу анатомічних термінів є транскодування (транскрипція, транслітерація), калькування, описовий переклад, переклад варіантним відповідником, переклад еквівалентом. Через деякі розбіжності у граматичних, синтаксичних та морфологічних будовах двох мов дуже часто доводиться при перекладі використовувати різного роду трансформації. Найбільш прийнятними для функціонування в анатомічній термінології вважаються ті слова, які визнані більшістю фахівців, зрозумілі всім та відтворюють суть явища або предмета.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Амеліна, С., Вороніна, Д. (2015). Особливості перекладу ветеринарної лексики з німецької та англійської мов українською. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки*. Т. 215. С. 130–135.
2. Арнаудов, Г. (1976). *Медицинская терминология на пяти языках*. София : Медицина и физкультура.
3. Белогуб, А. (1995). Соціолінгвістичні передумови міграції термінологічної лексики : автореферат канд. філол. наук. Київ.
4. Гнатишена, І. (1996). Сучасна німецька медична термінологія: аспекти етимології, структури, інтернаціоналізації : автореферат канд. філол. наук. Київ.
5. Греб, В. (1982). *Этимологические основы офтальмологической терминологии*. Труды Волгоград. мед. ин-та. Волгоград. Т. 34. 99–102.
6. Кияк, Т., Науменко, А., Огуй, О. (2006). *Теорія і практика перекладу*. Вінниця.
7. Пилипенко, О., Гавріченкова, І. (2011). Лінгвістичний аналіз фахових мов(на матеріалі німецької медичної фахової мови). *Studia linguae: актуальні проблеми лінгвістики і методики викладання іноземних мов. збірник наукових праць*. Київ. Вип. 1. 16-19.
8. Троцюк, І. (1990). Структурно-семантичні особливості термінологічних словосполучень у мові медицини. *Проблеми мов для наукової та фахово-орієнтованої комунікації*. Київ. 144–145.
9. Остич, Д. (2016). Німецька медична термінологія: особливості перекладу на українську мову. *Матеріали щорічної підсумкової конференції професорсько-викладацького складу факультету іноземної філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*, 24–25 лютого 2016 року. Ужгород : ПП «Аутдор-шарк». С. 40–42.
10. Шанаурова, Г. (1969). *Медицинский частотный словарь немецкого языка (терапия)*. Издательство Свердл. мед. ин-та, Свердловск.
11. Deller, T., Sebesty T. (2016). *Fotoatlas Neuroanatomie*. Verlag : Elsevier Health Science.
12. Drake, Richard L., Vogl, Wayne A., Mitchell, Adam W. M. (2021). *Gray's Atlas der Anatomie*. Verlag : Elsevier Health Science.
13. Rengier, F., Jaschinski, C., Holtmann, H. (2012). *Last Minute Anatomie* Verlag : Elsevier Health.

REFERENCES:

1. Amelina, S., Voronina, D. (2015). Osoblyvosti perekladu veterynarnoi leksyky z nimetskoї ta anhliiskoї mov ukrainskoїu [Peculiarities of translation of veterinary vocabulary from German and English into Ukrainian]. *Naukovyi visnyk of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Serii: Philological sciences*. № 215. P. 130–135 [in Ukrainian].
2. Arnaudov, H. (1976). *Medychna terminolohiia piatma movamy* [Medical terminology in five languages]. *Sofya: "Medicine and Sports"* [in Russian].

3. Belohub, A. (1995). Sotsiolinhvistychni peredumovy mihratsii terminolohichnoi leksyky [Sociolinguistic prerequisites for the migration of terminological vocabulary]. (*Candidate's abstract philol. sciences*). Kyiv [in Ukrainian].
4. Hnatyshena, I. (1996). Suchasna nimetska medychna terminolohiia: aspekty etymolohii, struktury, internatsionalizatsii [Modern German medical terminology: aspects of etymology, structure, internationalization]. (*Candidate's abstract philol. sciences*). Kyiv [in Ukrainian].
5. Hreb, V. (1982). Etymolohichni zasady oftalmolohichnoi terminolohii [Etymological foundations of ophthalmic terminology]. *Volgograd Medical State University*. № 34. 99–102. [in Russian].
6. Kyiak, T., Naumenko, A., Ohui, O. (2006). Teoriia i praktyka perekladu [Theory and practice of translation]. Vinnytsia [in Ukrainian].
7. Pylypenko, O., Havrichenkova, I. (2011). Lihvistychnyi analiz fakhovykh mov (na materialy nimetskoi medychnoi fakhovoi movy) [Linguistic analysis of specialized languages (based on the material of the German medical specialized language)]. *Studia lingua: current problems of linguistics and methods of teaching foreign languages*. Kyiv. №. 1. P. 16–19 [in Ukrainian].
8. Trotsiuk, I. (1990). Strukturno-semantychni osoblyvosti terminolohichnykh slovospoluchen u movi medytsyny [Structural and semantic features of terminological phrases in the language of medicine]. *Problems of languages for scientific and professionally oriented communication*. Kyiv. 144–145 [in Ukrainian].
9. Ostych, D. (2016). Nimetska medychna terminolohiia: osoblyvosti perekladu na ukrainsku movu [German medical terminology: peculiarities of translation into Ukrainian]. *Materials of the annual final conference of the faculty of the Faculty of Foreign Philology of the Uzhhorod National University*. Uzhhorod : PP “Auldor-shark”. P. 40–42 [in Ukrainian].
10. Shanaurova, H. (1969). Medychnyi slovnyk nimetskoi movy (terapiia) [Medical frequency dictionary of the German language (therapy)]. *Sverdlovsk Medical University* [in Russian].
11. Deller, T., Sebesteny T. (2016). Fotoatlas Neuroanatomie. Verlag: Elsevier Health Science [in Deutsch].
12. Drake, Richard L., Vogl, Wayne A., Mitchell, Adam W. M. (2021). Grays Atlas der Anatomie. Verlag : Elsevier Health Science [in Deutsch].
13. Rengier, F., Jaschinski, C., Holtmann, H. (2012). Last Minute Anatomie. Verlag : Elsevier Health [in Deutsch].